

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*

Ali GÖÇER**

Öz

Öğretmen yetiştirme sürecinde verilen lisans eğitiminin gerçekleştirilme süreci, içeriği, önemi ve işlevleri düşünüldüğünde meslekle ilgili konuların pedagojik olarak içselleştirilmesi, kullanılabilir öğrenmelerin gerçekleşebilmesi ve kalıcılığının sağlanması için teorik pratik bütünlüğünün sağlanması önemli ve gereklidir. Bu kapsamda araştırmanın amacı, meslek öncesi öğretmen eğitimi sürecinde öğretmen adaylarının teorik bilgileri öğrenmeleri yanında öğrenilen bilgilerin uygulanabilirliğini sınama durumlarını ve bilgiyi beceriye dönüştürme açısından deneyim sahibi olup olmadıklarını ortaya çıkarmaktır. Bunun yanında adayların öğretmen yetiştirme sürecinde uygulamalı derslerin önem ve işlevlerine yönelik görüş ve beklentilerini ortaya koymaktır. Araştırma, nitel araştırma yöntemi tercih edilerek fenomenolojik araştırma deseni ile yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ERÜ Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği programında öğrenim gören 55 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ve görüşme soruları odağında yapılandırılarak iki oturumla gerçekleştirilen söyleşilerle elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerden ulaşılan bulgu ve sonuçlara göre, öğretmen adayları, nitelikli insanın nitelikli bir eğitim ile yetiştirilebileceği, nitelikli bir eğitimin de nitelikli bir öğretmen kadrosu ile sağlanabileceğinin farkındalığına sahiptirler. Öğretmen adayları mesleklerine hazırlanmalarında teorik-pratik bütünlüğünün sağlandığı uygulamalı eğitimin kazanımlarına yönelik farkındalıkları yüksektir. Öğretmen adayları, mesleklerine donanımlı bir şekilde hazırlanmalarında uygulamalı eğitimin eksik olduğu düşüncesindedirler. Adayların üstünde durdukları ve vurgu yaptıkları en önemli konu, öğretmenlik rollerini yerine getirme konusunda yeterli olmadıkları düşüncesiyle meslek öncesi öğretmenlik eğitiminde teorik derslerden ziyade uygulamalı dersler istemektedirler. Araştırma sonunda öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde mesleğe pedagojik olarak hazırlanmalarının sağlanmasında uygulamalı dersler konulup bu derslerin amacına ve anlamına hizmet edecek şekilde gerçekleştirilmesine yönelik birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen yetiştirme, meslek öncesi eğitim, kuram ve uygulama

Evaluation of Pre-service Teachers' Opinions on the Importance and Functions of Applied Courses in the Teacher Training Process

Abstract

Considering the realization process, content, importance and functions of the undergraduate education given in the teacher training process, ensuring the integrity of theoretical practice is important and necessary for the pedagogical internalization of professional issues, realization and permanence of usable learning. In this context, the aim of the research is to reveal whether pre-service teachers have experience in terms of learning theoretical knowledge, testing the applicability of the learned knowledge and transforming knowledge into skills in the pre-

* Bu çalışma 08-11 Ekim 2024 tarihlerinde Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'nde düzenlenen 18. Uluslararası Eğitim Camiası Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildiri metni temel alınarak geliştirilmiştir.

** Prof. Dr. Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Kayseri, gocer@erciyes.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0002-6880-2611

professional teacher training process, as well as revealing the opinions and expectations of the candidates about the importance and functions of applied courses in the teacher training process. The research was structured with a phenomenological research design by choosing qualitative research method. The study group of the research consisted of 55 Turkish language pre-service teachers studying at ERU Faculty of Education Turkish Language Teaching program. The data in the study were obtained through a semi-structured interview form (individual-group) and interviews structured around the interview questions and conducted conversation in two sessions. The data obtained were analyzed by content analysis technique. According to the findings and results obtained from the data obtained in the research, pre-service teachers were aware that qualified people could be raised with a qualified education and that a qualified education could be provided with a qualified teaching staff. Pre-service teachers had a high awareness of the outcomes from applied education in which theoretical-practical integrity was provided in their preparation for the profession. Pre-service teachers thought that applied training was lacking in their preparation for their professions. The most important issue that the pre-service teachers emphasized was that they needed hands-on courses rather than theoretical courses in pre-professional teaching training, as they thought that they were not competent to fulfill their teaching roles. At the end of the research, some suggestions were made for the implementation of applied courses in the undergraduate education of pre-service teachers in order to ensure that they were prepared pedagogically for the profession and that these courses were carried out in alignment to their purpose and meaning.

Keywords: Teacher training, pre-professional education, theory and practice

Giriş

Bilişim çağı, toplumların nitelikli insan gücüne duydukları gereksinimi giderek artırmaktadır. Bu gereksinim, ancak nitelikli eğitim kurumlarıyla sağlanabilir. Eğitim kurumlarının niteliği ise öğretmen, öğrenci ve eğitim programının niteliklerine bağlıdır. Ancak kurumlardaki eğitim sürecinin planlayıcısı, uygulayıcısı ve değerlendiricisi olarak öğretmen, eğitim sisteminin en temel unsurlarından biridir. Öğretim ortamında, hedefleri ve uygun davranışları saptama, bunların gerçekleşeceği ortamı düzenleme ve bu boyutlara ilişkin değerlendirme sorumluluğu taşıyacak öğretmenin niteliği, önemli ölçüde hizmet öncesinde kazanacağı öğretim becerilerine bağlıdır. Bu becerilerin kazanılmasında işin teorik boyutu temeli oluştururken, uygulama boyutu ise işe yararlılığı anlamlı kılmaktadır. Teorik kazanımlar, uygulama becerileri ile deneyime dönüşmedikçe, gereksinimlere cevap verecek öğretmenlerin yetişmesi mümkün görülmemektedir (Çoban, 2015, s. 220).

Hızla değişen dünya, artan teknoloji, bilgiye kolay ve hızlı erişim, kuşaklar arası değişen anlayış farklılıkları öğretmen niteliğini sorgular hâle getirmiştir. Toplumda öğretmenin önemi hiç kuşkusuz hemfikir olduğumuz bir konudur. Bu nedenle öğretmenden beklenti çok yüksektir. Öğretmen adaylarının seçilmesinden başlamak üzere, yetiştirilmelerinde uygulanan müfredat, o müfredatın gerçekleşmesindeki zaman dilimi, mezuniyetten sonra atanma şartları ve süreci irdelenmesi gereken hususlardır (Tozlu, 2022, s. 720).

Günümüzde toplumların hızla değişen dünyaya uyum sağlaması, ekonomik kalkınmaları, toplumsal refah düzeyi, bilgi çağına uygun nitelikli vatandaşlar yetiştirmesi; o toplumların eğitim sistemleriyle doğrudan ilişkilidir. Eğitim niteliğinin yükseltilmesi, başlangıçta bu eğitim sisteminin en önemli paydaşlarından biri olan öğretmenlerin yetiştirilmesi ile ilişkilidir. Öğretmen eğitimi ve öğretmenlere kazandırılan yeterlikler, bu öğretmenler tarafından verilecek olan eğitimin niteliğini belirler (Yağcı ve Kurşunlu, 2017, s. 2). Bir eğitim sisteminin verimliliği hedefleniyorsa öncelikle ve özellikle o sistemdeki öğretmenlerin geliştirilmesine ve niteliklerinin artırılmasına önem verilmelidir. Çünkü öğretmenlerin sahip olduğu yeterlik ve yetkinlik, doğrudan doğruya gerçekleştirilen eğitimin niteliğine yansıtacaktır.

Bugünün dünyasında tüm alanlarda görülen değişim, dönüşüm ve gelişim döngüsü eğitim alanını da içine almakta ve eğitimin en temel unsuru olan öğretmen niteliği üzerine odaklanılması gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmalar iki açıdan yürütülmesi gerekmektedir. Bunlardan ilki, öğretmen adaylarının bilinçli ve sistemli bir şekilde seçilerek amaca uygun yetiştirilmesi (hizmet öncesi eğitim), ikincisi de sistemdeki öğretmenlerin niteliklerinin geliştirilmesidir (hizmet içi gelişim).

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Bir Eğitim Sisteminin Verimliliğinin Temel Belirleyicisi Olarak Öğretmen ve Öğretmen Yetiştirme

Bir eğitim sisteminin niteliği ve öğretim programlarının işlevselliği ancak ve ancak öğretmenlerin nitelikleri ile görülebilir. Genel bir izlenimle eğitim sisteminin başarısı ya da başarısızlığından söz etmek yerine, ona can veren öğretmen unsurunun yeterli ve yetkin olup olmamasından söz etmek doğru olacaktır. Nitelikli bir öğretmen vasat bir programın uygulandığı eğitim sisteminde nitelikli bir eğitim verebildiği gibi, nitelikli bir öğretim programının uygulandığı eğitim ortamlarında başarı gösteremeyen öğretmenler de olabilir. Eğitimde asıl olan, bilgi ezberleterek bireyi kitaplaştırmak değil; öğrencilere becerilerini keşfettirerek hedef belirleyebilmelerinin, hedeflerini gerçekleştirebilmelerinin dilsel, düşünsel ve eğitsel alt yapısını oluşturmaktır. Türk eğitim sisteminin öğrenen odaklı yürütülmesi için son çeyrek asırda başta öğretim programlarının değiştirilmesi olmak üzere ders kitapları, eğitim materyalleri vb. alanlarında önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların amacına ulaşması için Millî Eğitim Bakanlığı yetkilileri tarafından özellikle öğretmen eğitimine önem verilmekte ve hizmet içi eğitimleri ile öğretmenlerin gelişimleri için büyük çaba sarf edilmektedir (Göçer, 2023a, s. 20-22).

Bugün Türkiye’de görev yapan öğretmenlere yönelik yapılan değerlendirmelerde “deneyimsiz oldukları ve mesleği icrada etkin olamadıklarından” söz ediliyor olması, bir yerlerde yanlış yapıldığı gerçeğini su yüzüne çıkarıyor. Öğretmenler üzerine olumsuz değerlendirmeler yapılırca insanın aklına şu sorular geliyor: Öğretmenlerin mesleklerini etkin, öz güven duygusu içinde yapabilmelerini sağlayan “pedagojik alt yapı” meslek öncesi eğitimlerinde (lisans eğitimi) oluşturulmamış mıdır? Öğretmenler lisans eğitimleri sırasında okullarda rehber öğretmen gözetiminde “okul iklimi”ni tanıma imkânı bulabilmiş midir? (Göçer, 2023b, s. 23-24). Göçer’in yaptığı tespit ve sorduğu sorular, adayların öğretmen yetiştirme sürecinin özellikle meslek öncesi eğitimlerinin önemine ve işlevine dikkat çekmektedir.

Öğretmen olabilmek için ezberci bir öğretim ve sınav silsilesinden oluşan zorlu bir süreçten geçerek Eğitim Fakültelerine gelen öğretmen adayları, aldıkları eğitim ve girdikleri öğrenme süreçlerinde kuramsal bilgi öğrenme yanında öğrendikleri bilgileri beceri olarak gösterebilmelerine ortam sunarak deneyim kazanmalarını sağlayacak uygulamalı eğitime de tabi tutulmaları gerekmektedir. Meslek öncesi öğretmen eğitiminde uygulama çalışmaları önemli bir yere ve olmazsa olmaz bir işleve sahiptir. Oved ve Raichel’e (2024, s. 186) göre, uygulama deneyimi, öğretmenlik mesleği ve karmaşık ortamlarda çalışma için eğitim süreçlerinde önemli ve anlamlı bir bileşendir, çünkü uygulamalı eğitim öğrencilerinin mesleki gelişiminin ayrılmaz bir parçasıdır ve onları profesyonel olarak şekillendirmeye katkıda bulunur.

Öğretmeyi öğrenmek, öğretmenin kendisinden gelebilir ancak öğrenmeyi öğretmek, tüm öğretmen eğitimi programlarının sağlamadığı arka plan bilgisi gerektirir (Oss, 2018, s. 176). Bu da öğrencilerin öğrenenler ile birlikte mesleki beceriler konusunda farkındalığa sahip bir şekilde hedef belirlemeleri, belirlenen hedeflere erişmek için çaba sarf etmeleri gerekir. Bu kapsamda rehber konumundaki öğrencilerin öğrenen konumundaki öğretmen adaylarına hedefledikleri öğretme becerilerini kazandırabilmeleri, gerçekleştirecekleri uygulamalı eğitimlere bağlıdır. Uygulama çalışmalarında rehber öğretici ile uygulayıcı öğretmen adaylarının etkinlik tasarımı, materyal geliştirme, sınıf yönetimi, ölçme değerlendirme araç ve uygulamaları gibi alanlarda farkındalık kazan(ır)ma, mesleki beceriler edinme-kazanma açılarından deneyim sahibi olmaları söz konusu olacaktır.

Meslek öncesi öğretmen eğitimi kapsamında adaylar mikro öğretim tekniği ile deneyimleme sürecine tabi tutulduklarında gerek yapay sınıf ortamlarında gerek okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması çerçevesinde staj dönemlerinde ve gerekse gerçek meslek yaşamlarında mesleklerini etkili ve verimli bir şekilde yapabilecek duyuşsal, düşünsel ve psikolojik hazırbulunuşluğa sahip olabileceklerdir (Göçer, 2021, s. 53).

Öğretmen adaylarının meslek öncesi eğitim süreçlerinde mesleğe hazırbulunuşluklarını sağlayacak ve pedagojik bir alt yapı oluşturacak uygulamalara yer verilmesi gerekir. Özellikle sınıf yönetimi, materyal kullanma, öğrenci motivasyonunu sağlama, bilgi yerine bilginin kullanıldığı beceri gelişimini inceleme gibi alanlarda öğrencilerin aktif öğrenme süreçlerine katılımı ve öğrenci merkezli eğitimin tüm şartlarının oluşturulmasını içeren öğretmen eğitimi uygulamalarına yer verilmesi gerekir (Göçer, 2016, s. 24). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması çalışmalarına başlamadan önce,

sınıf içi öğretim süreçleriyle ilgili öğrendikleri bilgi ve becerileri uygulamaya koyma ve bu alanda kazandıkları deneyimlerin neler olduğunu görmeleri önemlidir (Kuran, 2009, s. 385).

Dünyada uygulamaları ve başarılarıyla dikkat çeken Finlandiya eğitim sisteminde branş öğretmenin eğitimi ile ilgili olarak Bakioğlu ve Yıldız (2015) şu bilgileri vermektedirler: Eğitim, öğrenciler öğretmenlik yolunda ilerlerken onların kendi kendini yönetme, bağlılık gösterme, kişisel ve işbirliğine dayalı öğrenme deneyimleri üzerine vurgu yapmaktadır. Çalışmalarda rehberlik kadar güçlü kuramsal düşünce, derin düşünme, kendi davranışlarını değerlendirebilme ve gelişme iyi bir öğretim uygulaması için çok önemlidir. Öğrenciler için amaç, kendi işlerini ve çalışma çerçevesini geliştirecek öğretim profesyonelleri olmaktır (s. 112). Görülüyor ki eğitim fakültelerine gelen öğrencilerin aldıkları eğitim süreçlerinde öğretmenlik yolculuğuna başlamadan önce kuramsal yeterlik ile uygulama ve deneyim sahibi olmalarının bağlanması önemlidir.

Finlandiya eğitim sisteminde branş öğretmeni eğitiminde pedagojik çalışmaların temel hedefleri “*Öğretme mesleğini gerektiren şimdiki ve gelecek toplumlar için öğrencilerin ustalık becerileri ile kapsamlı öğrenmelerini geliştirmek.*” ve “*Eğitim ve öğretim alanında toplum ve mevcut çevrede yaşanan değişimlerle yüzleşebilecek uzmanları eğitmek.*” şeklinde ifade edilerek çalışmaların kapsamı ve kredisinin aşağıdaki temalardan oluştuğu belirtilmektedir (Bakioğlu ve Yıldız, 2015, s. 112):

- Eğitim, öğretim ve kültür (9 Kredi),
- Öğrenme çevreleri ve etkileşim (9 Kredi),
- Eğitimde araştırma ve profesyonel uygulamalar (8 Kredi),
- Profesyonel uygulamalarda uzmanlık ve ileri çalışmalar (9 Kredi).

Türkiye eğitim sisteminde branş öğretmeni yetiştirme programlarına bakıldığında öğretmenlik yolculuğuna çıkan öğrencilerin lisans eğitimlerinde yakın geçmişe kadar yer verilmiş olan uygulamalı derslerin tamamının kaldırılmış olduğu görülmektedir. Mezun olmak için alınması gereken kredilerin tamamının bilgi ezberlemeye (ve sınava hazırlanmaya) yönelik öğretim dersleri ve kredilerinden oluştuğu, kültür, öğrenme çevreleri ile etkileşim, araştırma ve profesyonel uygulamalarda uzmanlık ve ileri çalışmalar gerektiren uygulamalı derslerin kaldırıldığı görülmektedir. Son sınıfta uygulama okullarında yapılan “Öğretmenlik Uygulaması I-II” dışında öğrencilerin mesleklerine hazırlanmalarını sağlayacak hiçbir uygulamalı dersin olmadığı görülmektedir.

Finlandiya eğitim sisteminde saygın birer uzman olarak görülen öğretmenlerin gerçek profesyoneller olarak yapabileceklerinin en iyisini yapacaklarına inanılmaktadır. Finlandiyalı öğretmenlerin sınıflarında pedagojik bağımsızlığı söz konusudur. Aynı şekilde okulların da ulusal çekirdek müfredatın elverdiği esnek sınırlar içinde kendi müfredatlarını yapabilme özerklikleri mevcuttur (Bakioğlu ve Yıldız, 2015, s. 120-121). Öğretmenin gerek öğrenme ortamlarında gerekse öğretim sürecinin verimliliğinin temel yönlendiricisi olan öğretim müfredatlarının hazırlanmasında özerk davranarak sorumluluk üstlenmesi, öğretmenliğe hazırlandığı meslek öncesi eğitim dönemlerinde elde kazanım ve hazırbulunuşlukla ilgilidir.

Öğretmen eğitimi Avrupa Yükseköğretim Alanı Bölgesi'nin bir parçası olarak kabul edilmek zorundadır. Öğretme mesleğinde ihtiyaç duyulan yüksek düzeydeki akademik standartların karşılanmasını gerektirmektedir. Gerekli ön koşul, öğretmen eğitiminin aşağıdaki şartların karşılanmasına bağlıdır (Bakioğlu ve Yıldız, 2015):

- Öğretmenler bir şeyin nasıl öğretilbildiği ve öğrenilebildiği üzerine en yeni araştırmalara aşina olma ihtiyacını hissettirmektedir. Konu içerik bilgisi ile pedagojik alan bilgisi üzerine yapılan disiplinler arası araştırmalar farklı öğrenenlerin/öğrencilerin durumuna uydurulabilen öğretim yöntemleri için zemin oluşturmasını sağlamaktadır.
- Öğretmen eğitiminin kendisi de çalışma ve araştırmanın nesnesi olmak durumundadır. Bu, farklı araçlar ve farklı kültürel bağlamlarda gerçekleştirilen öğretmen eğitiminin nitelik ve etkililiği hakkında bilgi üretmektedir.
- Öğretmenlerin kendi işlerine karşı analitik ve açık fikirli bir yaklaşıma sahip olmaları, kendi deneyim ve gözlemlerine dayalı sonuçlara varmaları ve nihayet sistematik bir şekilde kendi öğretim ve öğrenme çevrelerini geliştirmeleri anlamına gelmektedir.
- Öğretmenler bilgi, teknoloji ve enformasyonu birlikte kullanabilmelidir.
- Öğretmenler meslektaşlarıyla işbirliği yapmalıdır (s. 126-127).

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin bütün bu ve benzer niteliklere sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmenlerin mesleklerini çağın gereklerine uygun bir şekilde yürütebilmeleri için gerekli olan yetkinlik ve yeterliklere sahip olmaları, aldıkları meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerin niteliğine bağlıdır.

Öğretmen adaylarının hem lisans eğitimleri sırasında gerçekleştirecekleri staj için hem de mezun olduklarında icra edecekleri öğretmenlik mesleğine hazırbulunuşluklarının sağlanması için lisans programlarına teori ile pratiğin örtüştürülebilmesi açısından uygulamalı derslerin geri getirilmesi gerekmektedir. Finlandiya eğitim sisteminde öğretmen adayları lisans eğitimlerine başladıktan itibaren (ilk iki yıl (dört dönem) okullara gözlem yapmak, son iki yıl (dört dönem) da ders işlemek için) dört yıl (sekiz dönem) boyunca her dönem okullara gönderilmektedir. Türkiye eğitim sisteminde öğretmen adayları okullara staj için sadece bir yıl (iki dönem) gidebilmektedirler.

Öğretmen yetiştirmede uygulanmakta olan öğretim programlarının yapısı, felsefesi ve içeriği oldukça önemlidir. Diğer bir deyişle, öğretmen adaylarının mesleğe hazırbulunuşluklarının sağlanmasında meslek öncesi öğretmen eğitiminin yol haritası mesabesinde olan lisans eğitimi programlarının önem ve işlevleri yadsınamaz.

Öğretmen yetiştirme sürecinde verilen lisans eğitiminin gerçekleştirilme süreci, içeriği, önemi ve işlevleri düşünüldüğünde meslekle ilgili konuların pedagojik olarak içselleştirilmesi, kullanılabilir öğrenmelerin gerçekleşebilmesi ve kalıcılığının sağlanması için teorik pratik bütünlüğünün sağlanması önemli ve gereklidir. Bu kapsamda, çalışmada öğretmen adaylarının uygulamalı derslerin işlevlerine ve gerekliliğine yönelik görüşlerinin neler olduğu, öğrenilen teorik bilgilerin uygulanabilirliğiyle ilgili adayların deneyimlerinin olup olmadıkları, öğretmenlik rollerini sergileyecek yeterlik ve yetkinlikleri konularında neler düşündükleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu kapsamda araştırmanın amacı, meslek öncesi öğretmen eğitimi sürecinde öğretmen adaylarının teorik bilgileri öğrenmeleri yanında öğrenilen bilgilerin uygulanabilirliğini sınama durumlarını ve bilgiyi beceriye dönüştürme açısından deneyim sahibi olup olmadıklarını ortaya çıkarmaktır. Bunun yanında adayların öğretmen yetiştirme sürecinde uygulamalı derslerin önem ve işlevlerine yönelik görüş ve beklentilerini ortaya koymaktır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Öğretmen adayları mesleklerine yeterli hazırbulunuşluk kazanabilmelerinde uygulamalı derslerin önem ve işlevleri konusunda neler düşünmektedirler?
- Öğretmen adayları meslek öncesi öğretmen eğitimleri sürecinde teorik bilgileri öğrenme yanında öğrenilen bilgilerin uygulanabilirliğini sınavacak uygulamalar gerçekleştirmişler midir?
- Öğretmen adayları aldıkları lisans derslerinin kendilerini mesleğe hazırlamada yeterli olduğunu düşünmekte midirler?
- Öğretmen adayları öğrendikleri teorik bilgileri beceriye dönüştürme deneyimine ve öğretmenlik rollerini yerine getirme yeterlilik ve yetkinliğine sahip olduklarını düşünmekte midirler?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi tercih edilerek fenomenolojik araştırma deseni ile yapılandırılmıştır. Çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ve görüşme sorularının kullanıldığı iki oturumla gerçekleştirilen söyleşilerle elde edilmiştir.

Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır. Başka bir deyişle nitel araştırma, sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşıma sahiptir. Bu da araştırmacının esnek olmasını, toplanan verilere göre araştırma sürecini yeniden biçimlendirmesini ve gerek araştırma deseninin oluşturulmasında gerekse toplanan verilerin analizinde tümevarıma dayalı bir yaklaşım izlemesini gerektirir (Yıldırım ve Şimşek, 2013. s. 45-46).

Olgubilim yani olayların varlığını inceleme ve tanımlama yöntemi olarak adlandırılan fenomenoloji, bir felsefi sistem değil, 'şeyler'in içinde gizli 'öz'ün bilgisine ulaşmaya çalışan bir yöntem

olarak ileri sürülmüş ve temelde askılama ve ayraç içine almaya dayanır. Fenomenoloji, belirli özellikleri itibarıyla diğer araştırma yöntemlerinden ayrılmaktadır. Bu özelliklerin ilki ve en temeli, fenomenolojinin tanımlayıcı fizyolojik bir yöntem olduğu ile ilgilidir. Bu anlamda diğer analitik/tümdengelim yöntemlerinden farklıdır. Fenomenoloji keşfedici ve de tahmin edici değil, tanımlayıcı bir araştırmadır (Goulding 2005; Solomon 1972; Simpson 2007, akt. Yanık, 2015, s. 161).

Süreç Akış Bilgisi

Verilerin elde edilmesi süreçlerinde karşılıklı görüşme ve etkileşimli grup diyalogları gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların meslek öncesi öğretmen yetiştirme sürecinde verilen lisans eğitiminin gerçekleştirilme süreci, içeriği, önemi ve işlevleri konularına yoğunlaşarak duygu, düşünce ve görüşlerini derinlikli olarak ortaya koymalarını sağlamak amacıyla görüşme ve söyleşi yapılmıştır. Yapılan söyleşi ve görüşmelerde katılımcılara yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer verilen sorular yöneltilmiş, onların meslek öncesi öğretmen eğitimi süreçlerinde uygulamalı eğitime yönelik bakış açısı, düşünce, görüş ve beklentilerini dile getirmeleri istenmiştir. Belirtmek istenen görüş ve beklentilerin ayrıntılı ve sistemli bir şekilde ortaya konulması için informal bir ortamda sondalarla, yönerge ve açıklamalarla etkileşimli ortam oluşturulmuştur. Görüşme formunda yer verilen sorular araştırmaya dâhil edilen öğretmen adayları arasından seçilmiş katılımcılara yöneltilmiş ve alınan cevaplar not edilmiştir. Söyleşiler, Türkçe öğretmeni adaylarından oluşan iki grubun her biri ile aralıklı 3'er saat sürecek şekilde gerçekleştirilmiştir. Gruplarla yapılan söyleşilerde konuşmayı tetiklemesi ve özgün görüşlerin ortaya çıkarılması amacıyla etkileşimli informal ortamlar oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırmada bir gruba gerçekleştirilen söyleşi kesitinin süreçleri, yarı yapılandırılmış konuşma niteliğinde etkileşimli görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Söyleşi sırasında öğretmen adayı katılımcıların dile getirdikleri kayda değer eleştiri, sorun, çözüm önerisi, beklentiler gibi duygu ve düşüncelerini yansıtan ifadeleri önceden görevlendirilmiş yazıcılar tarafından notlar tutularak kaydedilmesi sağlanmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırma, Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği programında 2023-2024 eğitim yılı Bahar döneminde Yazma Eğitimi dersini almış olan 55 Türkçe öğretmeni adayından oluşan bir çalışma grubu üzerinden yürütülmüştür. Çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarının belirlenmesinde, nitel araştırma geleneği içinde ortaya çıkmış olan (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 135) amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabılır durum örnekleme tercih edilmiştir. Çalışma grubu içerisinden görüşme yapılacak katılımcıların belirlenmesinde ise random (rastlantısal) örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yolla görüşme yapılması amacıyla çalışma grubunun yaklaşık 1/3'ünü oluşturan 18 Türkçe öğretmeni adayı belirlenmiş ve her biri ile birebir görüşme yapılmıştır. Söyleşi 37 kişilik bir gruba yaklaşık 3 saatlik zaman diliminde gerçekleştirilmiştir. Görüşme ve söyleşi yapılan katılımcılarla ilgili bilgiler Tablo 1 ve Tablo 2'de verilmiştir:

Tablo 1.

Çalışma Grubundan Görüşme ve Söyleşi Yapılan Öğretmen Adayları ile İlgili Kişisel Bilgiler

	<i>Cinsiyet</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Görüşme Yapılan Katılımcılar	Kadın	15	83,33
	Erkek	3	16,67
	Toplam	18	100,00
Söyleşi Yapılan Katılımcılar	Kadın	20	54,05
	Erkek	17	45,95
	Toplam	37	100,00
Tüm Katılımcılar	Kadın	35	63,63
	Erkek	20	36,37
	Toplam	55	100,00

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Tablo 1'den de görülebileceği gibi araştırmaya dahil edilen katılımcılar arasından görüşme yapmak üzere belirlenen 18 Türkçe öğretmeni adayının 15'i kadın, 3'ü erkektir. Söyleşi yapılan katılımcıların sayısı 37 olup bu katılımcıların 20'si kadın, 17'si erkektir. Araştırmaya dâhil edilen toplam katılımcı sayısı 55 toplam katılımcıların 35'i kadın, 20'si erkektir.

Verilerin Toplanması

Veri, araştırma sorumuzu cevaplamamıza yarayacak her türlü bilgidir. Bir araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için esas elde edilmesi gereken o araştırmada kullanılacak olan veridir. Verinin toplanıp elde edilmesi bizim araştırmamızı gerçekleştirmedeki amacımıza ulaşmada en önemli basamaklardan biridir. İyi bir araştırmanın sağlam ve detaylı bir veriye dayalı olması, o araştırmanın kalitesine değer katar. Bu açıdan nitel araştırmalarda veri ile ilgili iki ana husus ön plana çıkmaktadır. Bunlardan birincisi veri toplama, ikincisi ise veri analizidir (Güler, Halıcıoğlu ve Taşğın, 2015, s. 104).

Nitel araştırmalarda en çok kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri görüşmedir. Görüşme, insanların geçmiş, şimdiki ya da gelecekle ilgili tutum, görüş ve davranışları ile ilgili bilgi almak amacıyla yapılmaktadır. Araştırmacı tarafından yapılan görüşmelerde alınan notların tamamı yazılı hâle dönüştürülerek daha sonra yapılacak olan veri analizi için veri seti hâline getirilmektedir (Güler vd., 2015, s. 114). Görüşme, soru cevap formatında uygulanan ya da daha çok sohbete dayalı bir etkileşimdir. Görüşme yöntemi, araştırmacılara görüşülen kişilerin konu hakkındaki perspektifini anlama imkânını sunmakta ve verinin kendi sosyal içerikleri içinde toplanmasına olanak vermektedir (Daymon, 2002; Ritchie, 2005, akt. Bilim, 2015, s. 235-236).

Öğretmen adaylarının algıları öğretmenliğin kalbinde yer alır çünkü algıları öğretmen eğitimcileri tarafından fark edilmese de algılar mesleki gelişimi etkiler. Bu nedenle, öğretmen eğitimi derslerine ilişkin algılar, sağlanan eğitim deneyimlerinin etkililiği hakkında bilgi verebilir (Gödek Altuk, 2010, s. 17). Bu araştırmada veriler, söyleşi ve görüşmelerle elde edilmiştir. Görüşme yapmak amacıyla katılımcılar arasından random (rastlantısal) örnekleme yoluyla seçilen 18 Türkçe öğretmeni adayının her biri ile yaklaşık 30 dakika süren birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Söyleşi de dönem sonunda aralıklı iki bölümden oluşan 3 saatlik zaman diliminde gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

İçerik analizi, verilerden onların içeriğine yönelik doğru yorumlama yapmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir. İçerik analizi, metinlerin içerisinde gizli kalmış anlamların veya orada verilmek istenen mesajların, belli bir sistematik izlenerek kavramlar ve kategoriler şeklinde ortaya konup analiz edilmesidir (Güler vd., 2015, s. 332-333).

İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan verilen önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekir. İçerik analizinde temelde yapılacak işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 259).

Olgubilim çalışmalarında görüşmelerden elde edilen verilerin analizi ile ilgili olarak Hycner (1985) araştırmacıları aşamaların net bir şekilde sunulduğu bir tarif aramaktan kaçınmaları gerektiği konusunda uyarılmaktadır. Bunun sebebi de temel bilimlerdeki gibi sınırları keskin bir sürecin olmayışıdır (Gedik, 2016, s. 42).

Nitel içerik analizi ile farklı formlardaki nitel veriyi analiz etmenin mümkün olduğunu ve nitel içerik analizinde nitel veri tümevarımsal, tümdengelimsel ve bu ikisinin harmanlandığı karma yöntem kullanılarak analiz edilebileceğini dile getiren Çetin (2016), Schreier'in önerdiği nitel içerik analizinin adımlarını şu şekilde aktarmaktadır:

- Araştırma probleminin belirlenmesi.
- Analizi yapılacak verilerin seçimi ve bölümlere ayrılması.
- Kodlama şemasının oluşturulması ve denenmesi.
- Kodlama şemasının değerlendirilmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması.

- Kodlamanın yapılması ve bulguların yorumlanıp sunulması (s. 126).

Araştırmada söyleşi ve görüşme sorularıyla elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Verilerin analizinde, etkileşimli veri süreçlerinde kayda geçirilen olay, olgu, durum vb. boyutlara yönelik veriler yanında araştırmacı yapmış olduğu; katılımcıların görüş ve düşüncelerinin önemine vurgu yapılması, yönerge verilmesi, sürecin akışına uygun soru(lar) yöneltilmesi, konuşmalar arasında açıklamalar yapılması, katılımcı cevaplarına tetikleyici geribildirim verilmesi, anlaşılmayan ve duraksanan durumlarda sondaların verilmesi... gibi unsurlar da dikkate alınmıştır.

Verilerden Kod Oluşturma ve Temalara Ulaşma

Veri toplama araçlarıyla elde edilen veriler üzerinden tanıma, ayrıştırma ve tanımlama yoluyla verilerden kodlar oluşturulmuş, benzerlik ve yakınlık ilişkisi içinde birbirleriyle aynı anlam yelpazesinde yer aldığı düşünülen kodlardan hareketle temalara ulaşılmıştır. Kod oluşturma ve temalara ulaşma işlemleri verilerin görselleştirildiği tablolara işlenmiştir. Verilerden bulgulara ulaşma sürecinde yorumlama ve çıkarımlarda bulunma vb. tekniklere başvurulmuştur. Verilerin analizinde şu şekilde bir işlem süreci takip edilmiştir:

- İlk önce sorulara verilen cevaplar arasından kayda değer görülenler tablolara işlenmiştir.
- Tablolardaki verileri yansıtan kodlar geliştirilmiş; kodlardan benzer özellikler gösterenlerden hareketle üst kategorilere (tema) ulaşılmıştır.

Söyleşi ve görüşmelerle elde edilen verilerin tablolaştırılarak yapılan analiz işlemlerinde aşağıdaki tanıma, tanımlama ve kodlama tekniği kullanılmıştır:

- AS₁, AS₂, AS₃, ...: Araştırmacının sorduğu görüşme sorularını,
- ASYS₁, ASYS₂, ASYS₃: Araştırmacının söyleşilerde yönelttiği soruları,
- ÖA₁, ÖA₂, ÖA₃, ...: Görüşmeyle görüşüne başvurulmuş öğretmeni adaylarını,
- SKÖA₁, SKÖA₂, SKÖA₃, ...: Söyleşiye katılan veya söyleşide görüş belirten öğretmeni adaylarını,
- [1], [2], [3], ...: Katılımcıların (lisans eğitimi gören öğretmeni adaylarının) cevaplarından kayda değer bulunan ve tabloya/metne alınanları göstermektedir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı= ERÜ Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu

Karar tarihi= 30.07.2024

Belge sayı numarası= 321

Bulgular

Öğretmen Adayları ile Yapılan Görüşmelerle Elde Edilen Bulgular

Tablo 2.

Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe Hazırlanmalarında Uygulamalı Derslere Yönelik Görüşleri

A₁: Öğretmen adayları mesleklerine yeterli hazırbulunmuşluk kazanabilmelerinde uygulamalı derslerin önem ve işlevleri konusunda neler düşünmektedirler?

Görüşmelerin Yapıldığı Tarih Aralığı: 18.09.2024 - 25.09.2024 Görüşme Süresi: Her görüşme = ±30 dakika	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Tema(lar)
AÖ ₇ : Aslında biz öğretmen adaylarına uygulama fırsatı verilse daha kalifiyeli öğretmenler yetişeceğinden şüphem yok. Eğitim Fakültelerinde lisans eğitiminin başından sonuna kadar uygulamalı dersler yürütülmelidir [1].	teorik bilgilerin ömrü	
AÖ ₁₁ : Tüm öğrendiğiniz o teorik bilgiler silinip gidiyor. Geriye sadece sizin sınıf yönetimi beceriniz ve uygulamadaki kuvvetiniz kalıyor [2].	uygulamalı derslerin işlevleri	Öğretmen Yetiştirme Sürecinde
AÖ _{22, 55} : Öğretmenliğe hazırlık sürecinde uygulamalı dersler adaylarını sınıf içi gerçeklikle tanıştırır, eşsiz bir deneyim sunar, mesleğin karmaşıklığının-çeşitliliğinin anlaşılmasına ve farklı öğrenci ihtiyaçlarına yönelik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bundan dolayı lisans eğitimlerinde adaya pratik derslerin verilmesi bulunmaz bir nimettir [3].	bilgiyi beceriye dönüştürme yetersizliği	Teorik Pratik Bütünlüğü
AÖ ₂₆ : Üniversitede ezber bilgiler ile dolu beyinler ve bilgisini hayata geçirmekte yetersiz bireyler ortaya çıkmaktadır [4].	mesleğe hazırlanmada uygulamanın kazandırdıkları	
AÖ ₃₃ : Meslek öncesi eğitimde uygulamalı dersler göz ardı edildiğinde mesleğe başlayacak öğretmen adayları ders içerisinde daha önce deneyim elde edemediği için bocalayacaktır [5].		
AÖ ₃₅ : Öğretmen adayları uygulamalı dersler sayesinde çeşitli eğitim teknolojilerini kullanmayı, farklı öğrenci profilleri ile çalışmayı ve sınıfı doğru biçimde yönetmeyi öğrenerek meslek öncesi eğitimde pek çok yetkinliğe sahip olmaları gerekir [6].		
AÖ ₄₉ : Uygulamalı dersler öğretmenlik yolculuğunda pusula görevi gören ve adayların mesleki gelişimlerini sağlayan fırsat derslerdir [7].		
AÖ ₅₃ : Uygulamalı dersler öğretmen adaylarının mesleğe uygun davranabilmelerini ve özgüven kazanmalarını sağlar [8].		

Tablo 2’de de görülebileceği gibi görüş belirten katılımcılar, ezberlenen teorik bilgilerin ömrünün kısa olduğunu, öğrenilen bilgilerin ancak ve ancak uygulamalı derslerle kalıcılığının sağlanabileceğini ve öğretilen bilgilerin beceriye dönüştürme yetersizliğinin giderilmesi için uygulamalı derslerin konulması ve işlevsel olarak işletilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Adayların öğretmenlik mesleğine hazırlanma süreçlerinde uygulamalı eğitime yönelik görüşleri dikkate alındığında meslek öncesi eğitim sürecinde teorik pratik bütünlüğünün sağlanmasına önem verilmesi, öğretmen yetiştirme sisteminin sağlıklı işlemesi ve çalışmaların amacına hizmet etmesi açısından üzerinde durulması gereken önemli bir konudur.

Tablo 3.

Öğretmen Adaylarının Uygulama Yapma Durumları ve Mesleğe Hazırbulunuşlukları ile İlgili Görüşleri

A₂: Meslek öncesi öğretmen eğitiminiz sürecinde teorik bilgileri öğrenme yanında öğrenilen bilgilerin uygulanabilirliğini sınavacak uygulamalar gerçekleştirebildiniz mi? (Aldığınız lisans derslerinin sizi mesleğe hazırlamada yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?)

Görüşmelerin Yapıldığı Tarih Aralığı: 18.09.2024 - 25.09.2024 Görüşme Süresi: Her görüşme = ±30 dakika	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Tema(lar)
AÖ ₇ : Uygulama yapmadım. Unutmayın ki herkes ders anlatabilir fakat herkes öğretmen olamaz. Bu yüzden sadece teorik dersler yetmez, uygulamalı dersler öğretmen adayının mücevhere dönüşme sürecidir [1].	uygulamalı derslerin işlevleri	
AÖ _{7, 26} : Eğitim fakültelerinde derslerin teoriye yönelik olması, biz öğretmen adaylarının sadece bilgiyle doldurulması ve uygulama sürecinin olmayışı bizi bir sonuca götürmemektedir [2].	uygulamada sınavamayan ezber bilgi	
AÖ ₃₃ : Öğretmen adaylarının atandıklarında geleceğimizi bir aşçı gibi yoğurabilmeleri için meslek öncesi eğitim fakülteleri lisans eğitiminde pratik dersler konularak eğitim verilmesi gerekir [3].	öğretmen eğitiminde uygulamanın yeri	Meslek Öncesi Öğretmen Eğitiminde Verimlilik
AÖ ₄₀ : Öğretmenlik teoriden çok uygulamanın esas alınması gereken bir alandır. Bu sebeple biz adaylar pedagojik dersler alıp bu durumun sağlanmasını isteriz. Lakin biz derslerde ders işleyişini sadece ezbere dayalı olarak öğreniyoruz, uygulama yapma durumumuz yok [4].		
AÖ ₄₄ : Öğretmen yetiştirme konusunda öne çıkan ülkelere bakıldığında birçoğunun teorik dersler yanında fazla sayıda uygulama derslerinin olduğu görülmektedir. Bizim ülkemizde maalesef böyle değildir. Bundan dolayı öğrenilen teorik bilgileri sınavacak uygulamalar gerçekleştiremiyoruz ve dolayısıyla lisansta aldığınız dersler bizi mesleğe hazırlayamıyor veya biz hazırlanamıyoruz [5].	öğretmen adaylarının donanımı ve eğitim fakültelerinin eğitiminin niteliği	
AÖ ₄₃ : Eğitim fakülteleri içi doldurulmayan lisans eğitimidir. Eğitim fakültelerinde mikro öğretim tekniği her ders için yaygınlaştırılmalıdır. Aksi takdirde binlerce mezun çıkaran fakülteler içi ezber bilgilerle doldurulmuş, faaliyet gösteremeyen beton yapılarından farksız olacaktır [6].		

Tablo 3'te de görülebileceği gibi öğretmen adayları öğrenilen bilgilerin uygulanabilirliğini sınavacak uygulamalar gerçekleştirmelerine yönelik görüş bildirirken özellikle uygulamalı derslerin işlevlerine değinmektedirler. Görüş belirten öğretmen adaylarına göre, ezberlenen ama gerçekleştirilecek uygulamalarla sınavamayan bilgiler unutulup gidecek ve dolayısıyla herhangi bir değeri olmayacaktır. Öğretmen adaylarının dile getirdiği görüşlere bakıldığında meslek öncesi öğretmen eğitimi süreçlerinde uygulama yapma büyük bir önem ve işleve sahiptir. Öğretmen adayları lisans eğitimleri sürecinde öğrendikleri bilgileri okul içi ve dışı ortamlarda uygulama yapamamalarını önemli bir eksiklik olarak görmektedirler. Adaylarının uygulamalı eğitime yönelik verdikleri cevaplara bakıldığında hemen hemen hiç olumlu görüş belirten bulunmadığı görülmektedir. Bu durum da meslek öncesi öğretmen eğitiminde verimlilik konusunu gündeme getirmektedir.

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Tablo 4.

Öğretmen Adaylarının Mesleği İcraya Yönelik Yeterlikleri Konusunda Görüşleri

A₃: Öğrendiğiniz teorik bilgileri beceriye dönüştürme deneyimine ve öğretmenlik rollerini yerine getirme yeterlilik ve yetkinliğine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz? (Bu konuda kendinizi değerlendirebilir misiniz?)

Görüşmelerin Yapıldığı Tarih Aralığı: 18.09.2024 - 25.09.2024 Görüşme Süresi: Her görüşme = ±30 dakika	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Tema(lar)
AÖ _{11, 13, 19} : Dört yıllık lisans eğitiminin sonuna yaklaşıyoruz, geriye dönüp baktığımızda aldığımız derslerin hangisi yararlı oldu dersiniz çok az bir kısmı diyebilirim. Teorik bilgiler uygulamaya dökülmediği için kaybolup gitmektedir dolayısıyla deneyim sahibi değilim ve öğretmenliği yapmada kendimi yeteli göremiyorum [1].	yetersizlik algısı	
AÖ ₂₉ : Meslek öncesi lisans eğitiminde uygulamalı derslerin olmayışı deneyim kazanma kendimizi eksik ve yetersiz hissetmemize sebep olmaktadır [2].	uygulamalı derslerin olmayışı ve yetersizlik hissi	
AÖ ₃₃ : Meslek öncesi eğitimde öğretmen adayları uygulama yapmış olsalardı ders içinde dikkat edilmesi gereken hususları deneyimlemiş olacaklarından mesleği yapmaya kendilerini daha hazır hissedeceklerdir [3].	deneyimsizlik	Öğretmen Adaylarının Özyeterlik Algıları ve Mesleğe
AÖ ₃₈ : Lisans eğitiminde uygulamalı dersler kısıtlıdır ve bazı dersler hiç işimize yaramayan konular içermektedir. Derslerde teorik bilgiler alıyoruz fakat bunları uygulamaya dökmedikten sonra hiçbirinin önemi kalmıyor ve unutuluyor. Oysa uygulamaya döksek kaygı gider, özgüvenimiz artar. Öğretmenliğe zihinsel, duyuşsal ve psikolojik açıdan hazır hâle geliriz ama uygulama yapamadığımız için yeterince hazır değiliz [4].	işlevsiz ders içerikleri uygulanmayan teorik bilgiler öğrenme ve uygulama yetersizliği	Hazırbulunuşluk Durumları
AÖ _{44, 47} : Türkiye’de birçok eğitim fakültesi bulunmaktadır ama bunların çoğunda öğretmen adayına gereken gelişmişlik katılmamaktadır. Bunun nedeni lisans derslerinin hem öğrenme hem de uygulama yönünden yetersizliğidir. Bundan dolayı deneyim ve yeterli donanım sahibi olduğumuzu, atanınca öğretmenlik rollerini yerine getirebilecek yeterlikte olduğumuzu düşünmüyorum [5].	deneyim ve donanım sahibi olunmadığı algısı	
AÖ ₅₂ : Uygulamalı derslerin adayları mesleğe hazırlama açısından teorik derslere nazaran daha kalıcı ve deneyim katıcı olduğu göz ardı edilmemelidir [6].		

Tablo 4’te de görülebileceği gibi öğretmen adayları uygulamalı derslerin olmayışı ve işlevsiz ders içeriklerinden dolayı yetersizlik algısına sahip oldukları görülmektedir. Yine uygulanmayan teorik bilgiler ve deneyimsizlikten dolayı öğrenme ve uygulama eksikliklerinden ötürü yetersizlik hissine kapıldıkları anlaşılmaktadır.

Adayların üstünde durdukları ve vurgu yaptıkları en önemli konu, öğretmenlik rollerini yerine getirme konusunda yeterli olmadıkları ve meslek öncesi öğretmenlik eğitiminde teorik derslerden ziyade uygulamalı dersler istemeleridir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcı adayların belirttikleri görüşlerden anlaşıldığına göre, öğretmen adaylarında deneyim ve donanım sahibi olunmadığı algısı oldukça belirgindir. Bu durum öğretmen adaylarının mesleğe hazırbulunuşluk durumlarının zayıf ve özyeterlik algılarının da düşük olduğunu göstermektedir.

Öğretmen Adayları ile Yapılan Söyleşilerden Elde Edilen Bulgular

I. Oturum

Tarih: 25.09.2024

Söyleşi Saati: 09.00-11.30

Söyleşi süresi: ±2,5 saat

Toplam Katılımcı sayısı: 33

Görüş belirten katılımcı sayısı: 16

II. Oturum

Tarih: 25.09.2024

Söyleşi Saati: 13.00-15.30

Söyleşi süresi: ±2,5 saat

Toplam Katılımcı sayısı: 33

Görüş belirten katılımcı sayısı: 17

Söyleşilerde A grubundan 16 (SKÖA_{2,3,5,6,9,10,12,14,16,18,19,23,25,27,31,33}) ve B grubundan 17 (SKÖA_{34,35,36,38,39,42,45,47,48,51,52,55,56,57,58,62,66}) öğretmen adayı olmak üzere iki grupta araştırmaya dâhil edilen toplam 66 katılımcıdan 32'si görüş belirtmiştir. Söyleşilerde araştırmacının yönelttiği soru ve yönergelerine dayalı olarak katılımcılar tarafından ifade edilen görüşlerden kayda değer görülenler aşağıda verilmiştir.

ASYS₁: Mesleğe yeterli hazırbulunuşluk kazanabilmenizde uygulamalı derslerin önem ve işlevleri konusunda neler düşünmektesiniz?

SKÖA_{1, 2, 25, 24, 28, 37, 48, 51}: Eğitim fakültelerinde dersler teoriktir, uygulamalı derslere önem verilmemekte, zaman ayrılmamaktadır. Öğretmen adaylarına deneyim kazandıracak uygulamalar hiç de göz ardı edilecek değerde değildir.

SKÖA₅: Öğretmenlik deneyimle içselleştirilecektir, süreç temelli gidişat önemlidir. Fakülte içerisinde yapılan etkinlikler sürece dâhil edilmelidir. Öğretmenler öğrencilere bakış açısı kazandırmalı, okullar hayata hazırlamalıdır.

SKÖA_{8, 51}: Öğretmen adayları uygulama derslerinin sonucunda hem heyecanlarını düzenlemelerini hem de sınıf ortamına daha hazır olmalarını sağlar ve olumsuz bir sınıf ortamı ile karşılaştığında nasıl davranacağını bilir.

SKÖA₁₅: Az da olsa uygulamalı derslerin varlığı, öğrenciyi derslere çeken bir tiyatro oyunu misali hem keyif vermesi hem de derse katılımı sağlayarak öğrenmenin gerçekleşmesi açısından önemli işlev görebilecektir.

SKÖA_{18, 31, 36, 46, 50, 51}: Lisans eğitimi sürecinde uygulamalı dersler öğretmen adaylarının öğrendikleri teorik bilgileri sınıf ortamlarında uygulama, tecrübe sahibi olma, etkinlik tasarlama, materyal hazırlama, sınıfı yönetme, problemleri durumlarla başa çıkma gibi öğretim becerilerini geliştirmelerine fırsatlar sunar. Gerçek sınıf deneyimi kazandırır, mesleki donanımlarını geliştirmelerine yardımcı olur.

SKÖA₃₁: Öğretmenliğe hazırlık sürecinde uygulamalı dersler öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini geliştirmeleri sağlar ve meslek hayatlarına hazırlanmaları açısından oldukça önemlidir.

SKÖA₃₂: Öğretmen adaylarını mesleklerine tam donanımlı olarak hazırlamak istiyorsak uygulamalı dersler konulması ve bu derslerde adaylara birçok şey katacak şekilde işlevsel olmalıdır.

SKÖA₃₄: Öğretmenliğe hazırlık sürecinde uygulamalı dersler bir yandan adayların mesleğe hazırbulunuşluklarını sağlarken aynı zamanda mesleğe yönelik olumsuz tavrımızın değişmesine, içimizde bir umudun yeşermesine zemin olmaktadır.

SKÖA₄₅: Öğretmenlik tek bir alandan oluşan bir meslek değil birçok özelliği ve yetkinliği gerektiren bir meslektir. Bir doktorun hastayı tedavi itmesi, bir ressamın sanat eseri ortaya çıkarması, bir mimarın güzel evler yapması gibi öğretmenin de bireylere rehberlik etmesi, mesleklere aday yetiştirmesi beklenir. Bu yüzden öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanmaları için verilen lisans eğitimlerinde uygulamalı eğitim kilit noktadır.

Söyleşiye katılan katılımcıların çoğunluğuna (SKÖA_{1, 2, 18, 24, 25, 28, 31, 36, 37, 46, 48, 50, 51}) göre, "Eğitim fakültelerinde dersler teoriktir, uygulamalı derslere önem verilmemekte ve zaman ayrılmamaktadır. Öğretmen adaylarına deneyim kazandıracak uygulamalar hiç de göz ardı edilecek değerde değildir. Aday öğretmen yetiştirme sürecinde mesleki becerilerin kazandırılıp geliştirilmesi açısından uygulamalı derslerin önemi yadsınamaz. Lisans eğitimi sürecinde uygulamalı dersler öğretmen adaylarının öğrendikleri teorik bilgileri sınıf ortamlarında uygulama, tecrübe sahibi olma, etkinlik tasarlama,

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

materyal hazırlama, sınıfı yönetme, problemleri durumlarla başa çıkma gibi öğretim becerilerini geliştirmelerine fırsatlar sunar. Gerçek sınıf deneyimi kazandırır, mesleki donanımlarını geliştirmelerine yardımcı olur.” Bunun yanında katılımcıların dile getirdiği şu görüşler dikkate değerdir: “Öğretmenlik deneyimle içselleştirilecektir (SKÖA₅).”, “Uygulamalı derslerin varlığı, öğrenciyi derslere çeken bir tiyatro oyunu misali hem keyif vermesi hem de derse katılımı sağlayarak öğrenmenin gerçekleşmesi açısından önemli işlev görebilecektir (SKÖA₁₅).”, “Öğretmen adaylarını mesleklerine tam donanımlı olarak hazırlamak istiyorsak uygulamalı dersler konulmalı ve bu dersler işlevsel olmalıdır (SKÖA₃₂).”

ASYS₂: Meslek öncesi öğretmen eğitiminiz sürecinde öğrendiğiniz teorik bilgilerin uygulanabilirliğini sınavan uygulamalar gerçekleştirdiniz mi? (Aldığınız lisans derslerinin sizi mesleğe hazırlamada yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?)

SKÖA₂: Hayattaki her şey tecrübe, deneyim ile kazanılırken 4 yıllık lisans eğitimi sadece sınıfta 4 duvar arasında ezbere dayalı bilgilerle geçip gidiyor.

SKÖA₄: Uygulamalı dersler ve dolayısıyla etkileşim yok, dersler sunum şeklinde düz anlatımla yapılıyor.

SKÖA₅: Uygulamalı dersler kaldırıldığı için mülakata da hazırbulunuşluk daha az olacaktır.

SKÖA₉: Öğretmen adayları fakülteden mezun olup mesleğe başladıklarında genellikle sorun yaşamaktadırlar. Teorinin pratiğe yansıtılarak başarılı öğretmen olabilmenin yegâne çözüm yolu uygulamalı derslerde kazanılan deneyime sahip olarak mesleğe başlamaktır.

SKÖA₁₄: Hayır uygulama gerçekleştirmedik. Akademik ortamın olması bizlerin aldığı dört yıllık lisans eğitiminin gereksiz olduğunu düşündürüyor.

SKÖA₁₆: Geçmişten günümüze birçok meslekte usta-çırak ilişkisi vardır. Bugün lisans eğitimiyle verilen kadim meslek öğretmenlikte de durum benzer olmalıdır. Öğretmenlik doğuştan gelen yetenekle icra edilen bir sanat değildir. Mezun olmadan ne kadar çok deneyim o kadar çok öğretmenlik demektir. Bu sebeple öğretmen adaylarının meslek öncesi eğitimleri sürecinde uygulamalı dersler çok büyük öneme sahiptir.

SKÖA_{18, 20, 37, 50}: Lisans döneminde öğretmen adaylarının eğitimi ve gelişimi süreçlerinde uygulamalı derslerin önemi büyüktür. Öğretmen adaylarının mesleğe başlamadan önce sınıf ortamını her yönden görerek tecrübe etmeleri ileride yürütecekleri meslekleri için büyük avantaj sağlar.

SKÖA₂₃: Neredeyse hiç uygulama gerçekleştirmedim. Derslerin teorik ağırlıklı olması öğretmen adaylarının mesleklerine tecrübesiz olarak başlamalarına neden oluyor.

SKÖA₃₄: Uygulama yapmadım. Öğrencilerin özyeterlik algılarının düşük olması, güncellenen müfredatlar öğretmenliğe hazırlık sürecinde uygulamalı derslerin olmayışı adayların mesleğe bir adım daha geri gitmelerine sebep olmaktadır.

SKÖA₃₉: Öğretmenlik sadece teorik bilgi ile icra edilebilecek bir sanat değildir. Uygulamalı dersler adaylara öğrendikleri bilgileri yapay sınıf ortamında uygulayarak tecrübe edinmelerini sağlar ama biz bundan mahrumuz.

SKÖA₅₄: Alınan teorik bilgilerin pratiğe dökülmesiyle tam manada bir meslek eğitimi gerçekleşmiş olacaktır. Uygulamalar öğretmenlik mesleği hazırlıkta adaylara deneyim kazandırması açısından paha biçilmez bir değere sahiptir.

Araştırmaya dâhil edilen ve söyleşide görüş belirten katılımcıların tamamına yakını öğrendikleri teorik bilgilerin uygulanabilirliğini sınavan uygulamalar gerçekleştirmediklerini, bilgiyi beceriye dönüştürme deneyimi kazandıracak uygulama yapmadıklarını dile getirdikleri görülmektedir.

Söyleşide “Öğretmen adaylarının mesleğe başlamadan önce uygulamalı dersler aracılığı ile sınıf ortamını her yönden görerek tecrübe etmeleri, lisans döneminde öğretmen adaylarının eğitimi ve gelişimi süreçlerinde oldukça önemlidir.” görüşü üzerinde durulan önemli bir görüştür ve katılımcıların çoğunluğu tarafından ısrarlı bir şekilde vurgulanmıştır. Uygulamalı dersler yapılmayınca öğrencilerin değerlendirmeleri, farkındalık kazandıracak dönütleri de olmayacaktır. Durum böyle olunca da meslek öncesi öğretmen eğitimi süreçlerinde lisans derslerinin amacına ve anlamına uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini, öğretmen adaylarını mesleklerine hazırlamada yeterli olduğunu söylemek yerinde bir tespit olmayacaktır.

ASYS₃: Öğrendiğiniz teorik bilgileri beceriye dönüştürme deneyimine ve öğretmenlik rollerini yerine getirme yeterlilik ve yetkinliğine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz? (Bu konuda kendinizi değerlendirebilir misiniz?)

SKÖA₃: Öğretmen adaylarına hizmet öncesi verilen eğitim uygulamalı derslerle anlam kazanmaktadır. Uygulamalı dersler adayların mesleği yapıp yap(a)mayacaklarına yönelik net bir düşünceye sahip olmalarına olanak sağlar. Çünkü öğretmen olmak ile öğretmenlik yapmak çok ayrı şeylerdir.

SKÖA₆: Öğretmen yetiştiren kurumlara çok fazla öğrenci alımı yapılmaktadır. MEB Öğretmen Akademisi kafa karışıklığı yaratmış, lisans derslerine bakış açısı olumsuzdur. Bu sosyal ve eğitsel olarak motivasyonu düşürmektedir.

SKÖA₁₀: Öğretmenlerin mesleklerine başlamadan önce aldıkları eğitim oldukça önemlidir. Özellikle uygulamalı dersler adayların meslekî beceriler kazanıp geliştirebilmelerine yardımcı olur. Meslek öncesi eğitimde uygulamalı dersler öğretmen adaylarının gelecekteki öğretmenlik kariyerlerine sağlam bir temel oluşturur ama bugün bizler bu imkâna sahip değiliz.

SKÖA₁₂: Öğretmenlikte mesleğe hazırbulunmuşluğun sağlanması önemli ama ne yazık ki bugün öğretmen adaylarına gereken uygulamalı eğitim verilmemekte, mezun olunca da özgüvensiz, ne yapacağını bilmeden tecrübesiz görevini yapmak durumunda kalmaktadır.

SKÖA₁₇: Nitelikli bir eğitim için öğretmen adaylarının alanıyla ilgili bilgi birikimine sahip olması yanında bildiklerinin nasıl öğretileceğinin deneyimine de sahip olması önemlidir.

SKÖA_{20, 21}: Hayır düşünmüyorum. Dört yıl teorik derslerle geçen günlerimizin sıkıcılığı, ödevlerle geçen gecelerimiz, alakasız sunumlara verdiğimiz vakitler... okulda göremediğimiz uygulama fırsatını bir de ne zaman göreceğiz? Sudan çıkmış balığa döneceğiz, tökezleyeceğiz...

SKÖA₂₃: Öğretmenliğe yönelik gerekli yeterliğine sahip olduğumu düşünmüyorum. Pratik yapmadan bir yeteneğin tam anlamıyla kazanılması neredeyse imkânsızdır. Eğitim fakültelerinde pratik ders sayısı git gide azalıyor, teorik dersler getiriliyor. Bu durum lisans eğitimi süreçlerinde genç ve dinamik öğretmen adaylarını yıldırıyor ve boğuyor.

SKÖA_{24, 25, 30}: Öğretmenlik rollerini yerine getirmede kendimi yeterli görmüyorum. Öğretmen adayları öğrenme sürecinde uygulama yapmadıkları takdirde öğrendikleri havada kalacak ve mesleğe başlayınca alışma sürecinde bocalayacaktır. Bundan dolayı eğitim fakültelerinde teorik dersler yanında meslek hayatımızda işimize yarayacak beceriler kazanacağımız uygulama dersleri getirilerek sistemin değişmesi, öğretmen eğitimi programlarının teorik-pratik bileşenleri arasında iyi bir denge kurulması gerekir.

SKÖA₄₁: Öğretmen eğitimi sadece teorik bilgilerin aktarıldığı ve bu bilgilerin sınavda kullanıldığı bir öğretimden ibaret olmayıp tecrübenin ön planda olduğu bir meslektir. Adaylar olarak bizler bu tecrübeyi edinip birikime sahip olamadık.

Öğretmen adaylarının meslek öncesi öğretmen eğitimi süreçlerinde teorik bilgileri içselleştirerek kullanılabilirliğinin sınamaları ve öğrenilenlerin kalıcılığını sağlamaları, en önemlisi de yeri ve zamanına göre bilgiyi beceriye dönüştürme deneyimiyle öğretmenlik rollerini sergileyerek yeterlilik ve yetkinliklerini görüp göstermelerine zemin olacak uygulamalar gerçekleştirmeleri konusunda olumlu görüşler dile getirmemektedirler. Özet bir ifade ile öğretmen adayları, aldıkları lisans derslerinin kendilerini mesleklerine hazırlamada yeterli görmemektedirler. Öğretmen adaylarının dile getirdiği şu görüşler oldukça manidardır: “Öğretmen adaylarına hizmet öncesi verilen eğitim uygulamalı derslerle anlam kazanmaktadır. Uygulamalı dersler adayların mesleği yapıp yap(a)mayacaklarına yönelik net bir düşünceye sahip olmalarına olanak sağlar SKÖA₃).”, “Nitelikli bir eğitim için öğretmen adaylarının alanıyla ilgili bilgi birikimine sahip olması yanında bildiklerinin nasıl öğretileceğinin deneyimine de sahip olması önemlidir (SKÖA₁₇).”, “Dört yıl teorik derslerle geçen günlerimizin sıkıcılığı, ödevlerle geçen gecelerimiz, alakasız sunumlara verdiğimiz vakitler... okulda göremediğimiz uygulama fırsatını bir daha ne zaman göreceğiz? Sudan çıkmış balığa döneceğiz, tökezleyeceğiz... (SKÖA_{20, 21}).”, “Öğretmenliğe yönelik gerekli yeterliğine sahip olduğumu düşünmüyorum. Pratik yapmadan bir yeteneğin tam anlamıyla kazanılması neredeyse imkânsızdır. Eğitim fakültelerinde pratik ders sayısı git gide azalıyor, teorik dersler getiriliyor. Bu durum lisans eğitimi süreçlerinde genç ve dinamik öğretmen adaylarını yıldırıyor ve boğuyor (SKÖA₂₃).”, “Öğretmen

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

eğitimi sadece teorik bilgilerin aktarıldığı ve bu bilgilerin sınavda kullanıldığı bir öğretimden ibaret olmayıp tecrübenin ön planda olduğu bir meslektir. Adaylar olarak bizler bu tecrübeyi edinip birikime sahip olmadık (SKÖA₄₁)”.

Tartışma ve Sonuç

Eğitimin kalitesinin yükselmesi için meslek öncesi süreçte öğretmen adaylarının eğitimi önemli bir konudur. Çünkü eğitim sistemine taze kan olarak girip sistemin işleyişini günün gereklerine uygun bir şekilde dönüştürecek olan sistemin uygulayıcısı olan eğitimci kadrosudur. Daha değişik ve net bir söylemle ifade etmek gerekirse, öğretmen adaylarına hizmet öncesi verilen eğitim, sistemin başarılı olmasının temel belirleyicisidir.

Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimleri sırasında iyi yetiştirilmeleri ve aldıkları eğitime uygun olarak kendi branşlarında çalışmaları öğretmenlerin bu rollerini yerine getirmede önemli bir etken olarak görülmelidir. Öğretmenlik mesleği ve öğretmen yetiştirme süreci, küreselleşme süreci ile birlikte bilgi birikiminin hızla artması ve dolayısıyla yaşam tarzı, teknoloji ve yaşama bakış açılarının değişmesine paralel olarak farklı bir içerik kazanmıştır (Azar, 2011, s. 36-37).

Öğretmen adaylarının dile getirdikleri görüşlere bakıldığında öğretmen adayları, nitelikli insanın nitelikli bir eğitim ile yetiştirilebileceği, nitelikli bir eğitimin de nitelikli bir öğretmen kadrosu ile sağlanabileceğinin farkındalığına sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Aglazor’a (2017) göre, bir eğitim programı öğretmen adayları için sınıflarda rehber öğretmen ya da üniversite danışmanı yönlendirmesiyle bir öğretmenin tüm görevlerini üstlenmelerine dayalı uygulamalı öğrenme fırsatı sunarak teori ve pratik arasında köprü kurmayı sağlar (s. 102). Uygulamalı öğrenme fırsatı, öğretmen adaylarının sınıftaki öğrencilerin ilgi, eğilim ve öğrenme ihtiyaçlarını belirleme, sınıf yönetimi, yöntem seçimi, ölçme değerlendirme uygulamalarını hayata geçirme gibi alanlarda verimli bir deneyim kazanma süreci yaşamasını sağlar.

Ünver (2016, s. 66), hizmet öncesi öğretmen eğitimi kuram-uygulama bağlantısı ele aldığı araştırmasında şunları belirtmektedir: Ulaşılan sonuçlardan öncelikle ifade edilmesi gereken, esas itibarıyla tüm paydaşların konuya önem vermeye başlamış olmasıdır. Buna rağmen Türkiye’deki hizmet öncesi öğretmen eğitimi politikalarının sıklıkla değişmesi, program değişikliklerinde kurumsal farklılıkların dikkate alınmaması, programdaki öğretmen adayı sayılarının fazla olması ve uygulama derslerinin ilk yıllardan itibaren verilmemesi kuram-uygulama bağlantısında sorunlar olarak nitelendirilmiştir. Uygulama derslerinin süresinin, öğretmen eğitimi paydaşlarının niteliklerinin, fakülte-okul işbirliğinin ve eşgüdümünün de kuram-uygulama bağlantısını sağlamada yeterli görülmediği belirlenmiştir.

Bu araştırmada görüşüne başvuru alan öğretmen adaylarının mesleklerine hazırlanmalarında teorik-pratik bütünlüğünün sağlandığı uygulamalı eğitimin kazanımlarına yönelik farkındalıkları yüksektir. Öğretmen adayları uygulamalı derslerin eksikliğini dile getirmekte ve uygulama olmadan ezberletilen bilgilerin kullanılamayacağını, unutulup gideceğinin belirtmektedirler. Örneğin, iki aday “Uygulamalı dersler mesleğe yönelik becerilerin gelişmesine yardımcı olur ve adaylara eşsiz bir deneyim sunar (AÖ22, 55)” demektedir. Başka bir öğretmen adayının (AÖ53) “Uygulamalı dersler öğretmen adaylarının mesleğe uygun davranabilmelerini ve özgüven kazanmalarını sağlar.” görüşü oldukça önemlidir. Pedagojik hazırbulunuşluk ve mesleki özgüven bir eğitimcide bulunması gereken en önemli niteliklerdendir. Bundan dolayı lisans eğitimlerinde adaylara pratik derslerin verilmesi bulunmaz bir fırsattır. Dolayısıyla adayların mesleklerine donanımla bir şekilde başlayabilmeleri için meslek öncesi eğitimleri sürecinde olabildiğince uygulama yapmaları gerekir. Bu konuda Özcan (2013) şu gerekliliği dile getirmektedir: Müfredatın içeriğini oluşturan bilgi, beceri ve değerlerin öğretmen adayları tarafından anlaşılması, kalıcı olarak öğrenilmesi ve onların zihni mülkiyeti hâline dönüşmesi için mutlaka deneyime dayalı olarak yaparak ve yaşayarak öğrenilmesi gerekir. Öğretmen eğitimi müfredatından içeriği örtüşen dersler çıkarılmalı ve müfredatın içeriğinde teori ve uygulama eşit olmalı ve eş zamanlı öğretilmelidir.

Şahin (2014, s. 255), “Öğretmen adaylarının nasıl yetiştirildiklerine ilişkin görüşleri” adlı çalışmasında ulaştığı sonuca göre, “Öğretmen adaylarının ancak %35’inin mesleğin gereklerini yerine getirecek niteliklere sahip, çağdaş ve yapılandırmacı yaklaşım modeline uygun olarak yetiştirilmeye

çalışıldığına inandıklarının söylenebileceğini belirtmektedir. Yapılan bu araştırmada da öğretmen adayları, mesleklerine donanımlı bir şekilde hazırlanmalarında uygulamalı eğitimin eksik olduğu düşüncesindedirler. Diğer bir ifade ile öğretmen adayları lisans eğitimleri sürecinde öğrendikleri bilgileri okul içi ve dışı ortamlarda uygulama yapmamalarını önemli bir eksiklik olarak görmekteyiz. Bu veri eğitim fakültelerinde verilen eğitimin işlevselliği ve niteliği ile meslek öncesi öğretmen eğitiminde verimlilik konusunu gündeme getirmektedir.

Öğretmen adaylarının uygulama yapma durumuna yönelik verdikleri cevaplara bakıldığında neredeyse hiç olumlu görüş belirten bulunmamaktadır. Adaylar uygulama yapma imkânı bulamadıkları için hem yeteneklerinin farkında olma hem yeterliklerini ve eksikliklerini görme hem de mesleklerinde yetkinlik kazanma şanslarını yakalayamamaktadırlar. Öğretmen adaylarının uygulama yapma şansı bulamadıklarından dolayı dört yıllık lisans eğitimi aldıkları eğitim fakültelerinin adayları öğretmenlik mesleğine hazırlama işlevini yerine getirmediği ifade edilebilir. Bir öğretmen adayı (AÖ43), eğitim fakültelerini “içi doldurulmayan lisans eğitimi” olarak nitelendirmekte ve şöyle devam etmektedir: “Eğitim fakültelerinde mikro öğretim tekniği her ders için yaygınlaştırılmalıdır. Aksi takdirde binlerce mezun çıkaran fakülteler içi ezber bilgilerle doldurulmuş, faaliyet gösteremeyen beton yığınlarından farksız kalacaktır.”

Coşkun Şimşek ve Dinçol Özgür (2023), öğretmen eğitiminde verilen lisans dersleriyle ilgili yaptıkları bir araştırmada şu şekilde bir sonuca ulaşmışlardır: “Zorunlu öğretmenlik meslek bilgisi dersleri genelinde bakıldığında öğretmen adayları tarafından ‘öğretim bilgi ve becerilerine katkısı, iletişim ve ilişki becerilerine katkısı, bireylerin sahip olduğu farklılıkları anlama veya potansiyelleri keşfetmesine katkısı, eğitime bakış ve öğrenme-öğretme anlayışına katkısı, eğitim aracılığıyla bireyin kendini gerçekleştirme ve toplumsal değişimi olanaklı kılmaya katkısı’ boyutlarında mesleki gelişimlerine olan katkılar ortaya konulmuştur. Bunun yanında öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanmaları ve nitelikli öğretmenler olmaları için öğretmen yetiştirme lisans programında öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yer verilmesi gereklidir (s. 1569)”. Öğretmen eğitiminde lisans derslerinin öneminin dile getirildiği bu sonucu bütünleyen ve bu araştırmada önemli bir duruma dikkat çeken elde edilen şu sonucun üzerinde durulması gerekir: Adayların üstünde durdukları ve vurgu yaptıkları en önemli konu, öğretmenlik rollerini yerine getirme konusunda yeterli olmadıkları düşüncesiyle meslek öncesi öğretmenlik eğitiminde teorik derslerden ziyade uygulamalı dersler istemektedirler.

Büyükgöze Kavas ve Bugay (2009, s. 18), öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerine yönelik yaptıkları bir araştırmada şöyle bir sonuca ulaşmışlardır: Öğrencilerin %40’ı hizmet öncesinde aldıkları eğitimi mezuniyet sonrası için yeterli görmemekte, % 37,3’ü uygulama olanağı sağlayan ders sayısını yetersiz bulmakta, % 33,9’u eğitim derslerinin sayısını az bulmakta ve % 33’ü teorik bilgi yükünü gereğinden fazla bulduğunu belirtmektedir. Araştırmaya dâhil edilen katılımcı adayların belirttikleri görüşlerden anlaşıldığına göre de öğretmen adaylarında deneyim ve donanım sahibi olunmadığı algısı oldukça belirgindir. Bu durum öğretmen adaylarının mesleğe hazırbulunuşluk durumlarının zayıf ve özyeterlik algılarının da düşük olduğunu göstermektedir.

Söyleşiye katılarak uygulamaların önemine ve süreç temelli gidişata vurgu yapan bir öğretmen adayı (SKÖA5), “Fakülte içerisinde yapılan etkinlikler sürece dahil edilmelidir.” şeklinde görüş ifade etmiştir. Bu görüş üzerinde durulması gereken bir anlam yelpazesine sahiptir. Burada öğretmen olmak için dört yıl eğitim alan öğretmen adaylarının mesleklerine atanmalarında bu süreçte gösterilen performansın, verilen emeğin ve ortaya konulan başarının dikkate alınması oldukça önemli ve gereklidir. Özet bir ifade ile hem diploma notunun hem de dört yıllık süreçte kültürel, sosyal, sportif ve eğitsel etkinliklerde rol üstlenmeyle biriktirilecek portfolyo verilerinden elde edilecek puanların KPSS sonuçları yanında öğretmen atanmalarında kullanılması gerekmektedir.

Söyleşide bir öğretmen adayı (SKÖA34), “Öğretmenliğe hazırlık sürecinde uygulamalı dersler bir yandan adayların mesleğe hazırbulunuşluklarını sağlarken aynı zamanda mesleğe yönelik olumsuz tavrımızın değişmesine, içimizde bir umudun yeşermesine zemin olmaktadır.” şeklinde görüş belirtmiştir. Burada öğretmen adayının “mesleğe hazırbulunuşluk kazanma, olumsuz tavrın değişmesi ve içlerinde bir umudun yeşermesi”ne yönelik belirlemeleri, uygulamalı derslerin kazanımlarına işaret etmesi bakımından üzerinde durulması gereken önemli hususlardır.

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Söyleşide katılımcıların üzerinde durdukları ilk husus, meslek öncesi dönemde kendilerinin eğitimi ve gelişimi süreçlerinde uygulamalı dersler olmazsa olmaz gereklilikte olduğudur. Bununla birlikte adayların mesleğe başlamadan önce sınıf ortamını her yönden görerek tecrübe etmelerinin, lisans eğitim süreçlerinde öğretmenlik rollerine yönelik kazanacakları deneyim ve sahip olacakları farkındalığın oldukça önemli olduğunu vurgulamalarıdır.

Uygulamalı dersler yoluyla etkinlik tasarımı ve sınıf içi etkileşime dayalı öğrenci merkezli uygulamalarla gerçekleştirilen etkinliklerde aday öğretmenlerin sergiledikleri performansa yönelik öğrencilerin dönütleri ve farkındalık kazandıracak değerlendirme ve geribildirimleri söz konusu olacaktır. Bu işlevsel uygulamalarla adayların deneyim kazanmaları, yaptıkları uygulamada zayıf ve kuvvetli yanlarını görmeleri, öğretme becerilerini geliştirmeleri ve öğretmenlik rollerini sergilemeye yönelik yeterlik ve yetkinlik durumlarını görmeleri ve meslek öncesi öğretmen eğitimi süreçlerinde mesleğe hazırbulunuşluk kazanmaları, sürecin amaca hizmet edecek şekilde işletilmesiyle mümkün olacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi uygulamalı derslerin olmasına bağlıdır.

Öğretmen seçiminde yapılan/yapılacağı belirtilen mülakatta adaylardan ders işleme istenmekte/isteneceği söylenmektedir. Burada şu çelişkinin altı çizilmesi gerekiyor. Meslek öncesi eğitimlerin verildiği öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinde bir yandan uygulamalı derslerin kaldırılması söz konusuysen diğer yandan mülakatta adaylardan ders işleminin istenmesi pedagojik anlamda bir çelişki olarak görülmektedir. Meslek öncesi eğitimle atama için yapılacak mülakata hazırbulunuşluk sağlanmadığı için mülakat adayları için endişe verici bir unsura ve zorlayıcı bir süreç dönüşmektedir.

Öğretmen Akademisi adaylar nezdinde kafa karışıklığına neden olmakta, lisans derslerine az da olsa var olan ilgi kaybolmakta ve adayların kendilerini mesleğe hazırlayacak çalışmalara motivasyonları düşürmektedir. Öğretmen adaylarında bir karamsarlık, ümitsizlik duygusu oluşmakta ve lisans eğitiminde sosyal, sportif, kültürel ve eğitsel çalışmalara katılım için istek duymamaktadırlar. Bir katılımcının (SKÖA17), “Hayır hiç uygulama gerçekleştirmedim. Akademinin olması bizlerin aldığı dört yıllık lisans eğitiminin gereksiz olduğunu bile düşündürüyor.” demesi oldukça manidardır. Akademinin açılacak olması ve seçilenlerin üç yıllık eğitime tabi tutulması tüm öğretmen adaylarında bir belirsizlik ve ümitsizlik duygularının hâkim olmasına, adayların sosyal ve eğitsel açılardan motivasyonlarının düşmesine, umutlarını kaybederek karamsarlığa kapılmalarına neden olmaktadır.

Bir öğretmen adayının (SKÖA16), “Mezun olmadan ne kadar çok deneyim o kadar çok öğretmenlik!” demesi dikkate değer bir belirlemedir. Diğer bir adayın (SKÖA54), “Alınan teorik bilgilerin pratiğe dökülmesiyle tam manada bir meslek eğitimi gerçekleşmiş olacaktır. Uygulamalar öğretmenlik mesleği hazırlıkta adaylara deneyim kazandırması açısından paha biçilmez bir değere sahiptir.” şeklinde görüş belirtmesi oldukça önemlidir. Öğretmenlik becerileri eğitimle kazanılan ve geliştirilebilen bir niteliğe sahiptir. Verilen uygulamalı dersler sayesinde öğretmen adayların mesleklerine başlamadan önce üstün ve zayıf yönlerine yönelik seviyelerini görüp eksikliklerini fark etmelerini, yeterliklerini üst seviyelere çıkarmanın çabası içerisine girmelerini sağlar.

Taşdelen (2003), Eğitimde kuram ve uygulama bütünlüğünün önem ve işlevine yönelik şunları söylemektedir: Eğitimde kuram, bir tür eylem planıdır, eğitim pratiğinin tasarısıdır. Uygulama ile arasında karşılıklı bir ilişki vardır: kendini uygulamadan türetir, ancak uygulamayı da yönlendirir, uygulamayı olduğu gibi sürdürmeyi değil, değiştirmeyi ve geliştirmeyi amaçlar. Bu karşılıklı gereklilik bağı açısından bakıldığında, eğitim etkinliğinin kalitesi, kuramın ve uygulamanın uyumlu birlikteliğini yansıtır. Eğitimdeki başarı bu birlikteliğe bağlıdır (s. 164). Öğretmen adaylarından bazılarının “Öğrenme sürecinde uygulama yapmadığımız takdirde öğrendiklerimiz havada kalacak ve mesleğe başlayınca alışma sürecinde bocalayacağız. Eğitim Fakültelerinde teorik dersler yanında meslek hayatımızda işimize yarayacak beceriler kazanacağımız uygulama dersleri getirilerek sistemin değişmesi, öğretmen eğitimi programlarının teorik-pratik bileşenleri arasında iyi bir denge kurulması gerekir (SKÖA24, 25, 30)” şeklinde görüş belirtmiş olmaları dikkate değerdir. Bir katılımcı (SKÖA12), “Öğretmenlikte mesleğe hazırbulunuşluğun sağlanması önemli ama ne yazık ki bugün öğretmen adaylarına gereken uygulamalı eğitim verilmemekte, mezun olunca özgüvensiz, ne yapacağını bilmeden tecrübesiz görevini yapmak durumunda kalmaktadır.” demektedir. Dolayısıyla kaliteli öğretmen eğitimi için uygulamalı derslerin

konulması ve konulacak ilgili derslerin sayılarının ve sürelerinin amaca hizmet edecek şekilde geniş tutulmasının gerekliliği sonucunu ortaya koymaktadır.

Öneriler

Öğretmen adaylarının nitelikli bir şekilde yetiştirilmesi süreçlerinde bilgilerini kullanabilmeleri ve yapay sınıf ortamlarında becerilerini sınavabilmeleri için uygulamalı eğitimin imkânlarının kullanılması gerekir. Bu şekilde adaylar, deneyim kazanma süreçlerinde zayıf ve güçlü yönlerini görme, heyecanlarını kontrol edebilme, eksikliklerini giderme ve özgüven kazanma şansını yakalayabilirler. Bundan dolayı öğretmen adaylarının öğrendikleri bilgileri okul içi ve dışı ortamlarda uygulama yapma şansını yakalayacakları uygulamalı derslerle mesleğe hazırlanmaları için eğitim fakültelerindeki eğitimleri sürecinde uygulama derslerini de almaları sağlanmalıdır. Bu şekilde uygulamalı eğitimle hem verilen lisans eğitiminin işlevselliği artırılmış olacak hem de adayların mesleğe hazırbulunuşlukları amaca uygun bir şekilde sağlanmış olacaktır.

Öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde mesleğe pedagojik olarak hazırlanmalarının sağlanmasında uygulamalı dersler konulması, konulacak ilgili derslerin sayıları ve süreleri amaca hizmet edecek şekilde geniş tutulması gerekmektedir.

Öğretmen eğitiminde verimlilik konusu odağında eğitim fakültelerinde verilen eğitimin işlevselliği ve niteliğinin artırılması için öğretmen yetiştirme süreçleri yeniden kurgulanarak meslek öncesi öğretmen eğitimi sistemi sil baştan yapılandırılmalıdır.

Meslek öncesi öğretmen eğitimi süreçlerinde öğretmen adaylarının mesleğe hazırbulunuşluk durumlarının istenen seviyede olması ve özyeterlik algılarının yüksek oluşması için adayların öğretmenlik rollerini yerine getirme konusunda yeterliklerini artırmalarına ve yetkinliklerini geliştirmelerine zemin olacak uygulamalı dersler konulmalıdır. Çünkü uygulamalı dersler meslek öncesi dönemde öğretmenliğe hazırlık sürecinde adayların hem teorik bilgilerini pratiğe dökmeleri hem de mesleki becerilerini geliştirmeleri için kayda değer fırsatlar sunmaktadır.

Öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanma süreçlerinde öğrendiklerini özümsemeleri ve mesleğe başlayınca zorlanmadan görevlerini yerine getirmeleri için eğitim fakültelerinde teorik dersler yanında meslek hayatlarında işlerine yarayacak becerileri kazanacakları uygulamalı eğitimin verildiği dersler konulmalıdır. Bu amaçla öğretmen yetiştirme sisteminin değiştirilmesi, öğretmen eğitimi programlarının teori ve uygulama bileşenleri arasında bütünlüğün bağlanması ve iyi bir dengenin kurulması için teorik içerikli dersler yanında pratik gerektiren uygulamalı derslerin de konulması gerekmektedir.

Son olarak araştırma bağlamı ile doğrudan ilişkili olmasa da meslek öncesi öğretmen eğitiminin niteliğini etkileyen öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci alımında kontenjan sınırlaması getirilmelidir. Bunun yanında adaylar nezdinde kafa karışıklığına neden olan Öğretmen Akademisi'nin açılacak olması, lisans derslerine ilgiyi ortadan kaldıracığı düşüncesini doğurmakta ve bu durum adayların lisans eğitimi süreçlerinde kendilerini mesleğe hazırlayacak çalışmalara yönelik motivasyonlarının düşmesine neden olabilecektir. Öğretmen adaylarında baş gösteren ümitsizlik duygusu ve karamsarlığın ortadan kalkması için lisans eğitiminde mesleki beceriler kazandıracak derslere ilgilerinin çekilmesi, sosyal, sportif, kültürel ve eğitsel çalışmalara katılım için isteklerinin uyandırılması gerekir. Bunun yanında meslek öncesi öğretmen eğitiminde önemi ve işlevi yadsınamayacak olan lisans eğitiminin içinin doldurulması ve bu sürecin amaç ve anlamına uygun ilerletilmesi için hem lisans not ortalamasının hem de lisans eğitimi sürecinde belgelendirilen sosyal, sportif, kültürel ve eğitsel çalışmalara katılım portfolyosu puanının atamalarda -KPSS ve mülakat yanında- dikkate alınması önemli ve gereklidir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Etik Kurul İzni

Kurul adı= ERÜ Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu
Karar tarihi= 30.07.2024
Belge sayı numarası= 321

Yazarların Katkı Oranı

Bu makale yazar tarafından tek başına hazırlanmıştır

Destek ve Teşekkür

Araştırmaya katılım sağlayarak görüş ve düşüncelerini paylaşan ve araştırmanın ortaya çıkarılmasında önemli katkıları olan değerli Türkçe öğretmeni adaylarına teşekkür ederim.

Kaynaklar

- Aglazor, G. (2017). The role of teaching practice in teacher education programmes: Designing framework for best practice. *Global Journal of Educational Research*, 16, 101-110.
- Azar, A. (2011). Türkiye'deki öğretmen eğitimi üzerine bir söylem: Nitelik mi, nicelik mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(1), 36-38.
- Bakioğlu, A. ve Yıldız, A. (2015). *Finlandiya eğitim sistemi ve öğretmen eğitimi*. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Bilim, Y. (2015). Görüşme tekniği. A. Yüksel, A. Yanık ve R. A. Ayazlar (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (s.235-246). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Büyükgöze Kavas, A. ve Bugay, A. (2009). Öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerinde gördükleri eksiklikler ve çözüm önerileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 13-21.
- Coşkun Şimşek, M. ve Dinçol Özgür, S. (2023). Öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek bilgisi derslerini mesleki gelişimleri açısından değerlendirmeleri. *Millî Eğitim*, 52(239), 1543-1574.
- Çetin, İ. (2016). Nitel içerik analizi, *Nitel araştırma yöntemleri* içinde (s.125-148). (Editörler: M. Y. Özden ve L. Duru). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çoban, A. (2015). Öğretmen eğitiminde mikro-öğretim ve farklı yaklaşımlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(53), 219-231.
- Gedik, N. (2016). Olgubilim (Fenomenoloji). M. Y. Özden ve L. Duru (Ed.), *Nitel araştırma yöntemleri* içinde (s.37-48). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Göçer, A. (2016). Türkçe öğretmen adaylarının gerçekleştirdikleri mikro-öğretim uygulamalarının kendi görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 40(1), 21-39.
- Göçer, A. (2021). *Metin işleme süreçli-mikro öğretim uygulama örnekli Türkçe öğrenme ve öğretim yaklaşımları* (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Göçer, A. (2023a). *Öğretmenim beni sorumlulukla ödüllendir* (2. Baskı). Ankara: Pegem Kültür Yayınları.
- Göçer, A. (2023b). *Öğreşme* (3. Baskı). Ankara: Pegem Kültür Yayınları.
- Gödek Altuk, Y. (2010). The role of teacher education courses in developing teachers' subject matter knowledge and pedagogical content knowledge. In M. F. Taşar ve G. Çakmakçı (Ed.), *Contemporary science education research: pre-service and in-service teacher education* (p.17-21). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Güler, A., Halicioğlu, M. B. ve Taşğın, S. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kuran, K. (2009). Mikro öğretimin öğretmenlik meslek bilgi ve becerilerinin kazanılmasına etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 384-401.
- Oss, D. I. B. (2018). The relevance of teachers' practical knowledge in the development of teacher education programs. *Profile: Issues in Teachers' Professional Development*, 20(1), 167-178.
- Oved, O. ve Raichel, N. (2024). Learning the practice from the practice: Theory-practice courses in teacher education. *Education Sciences*, 14, 185-200.
- Özcan, M. (2013). Okulda üniversite: Türkiye'de öğretmen eğitimini yeniden yapılandırmak için bir model önerisi. <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/7344-okulda-universite-turkiyede-ogretmen-egitimini-yeniden-yapilandirmak-icin-bir-model-onerisi> (Erişim Tarihi: 22.11.2024)

- Şahin, İ. (2014). Öğretmen adaylarının nasıl yetiştirildiklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 241-258.
- Taşdelen, V. (2003). Eğitimde kuram ve uygulama bağının kurulmasına yönelik felsefi bir araştırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 36(1-2), 151-166.
- Tozlu, N. (2022). Öğretmen-öğrenci yetiştirme sürecinde kuşak sorunu ve kalite/gelişim üzerine bir inceleme. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(34), 720-735.
- Ünver, G. (2016). Türkiye'deki hizmet öncesi öğretmen eğitiminde kuram-uygulama bağlantısı. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1), 61-70.
- Yağcı, E. ve Kurşunlu E. (2017). Öğretmen adaylarının aldıkları mesleki eğitimin yeterliliğine ve Kamu Personeli Seçme Sınavı'na (KPSS) yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 7(14), 1-14.
- Yanık, A. (2015). Fenomenolojik araştırma ve süreçleri. A. Yüksel, A. Yanık ve R. A. Ayazlar (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (s.161-166). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Geliştirilmiş 9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Introduction

The need of societies for qualified manpower is increased by the information age. This need can be only met through qualified educational institutions. The quality of educational institutions depends on the quality of teachers, students and curriculum. Yet, the teacher constitutes the basic element of the education system as the planner, implementer and evaluator of the educational process in institutions. The quality of an education is directly proportional to the quality of the teachers in that system. The target of the efficiency of an education system requires the development and improvement of the qualifications of the teachers in that system because the competence of teachers will directly reflect on the quality of education.

Considering the realization process, content, importance and functions of the undergraduate education given in the teacher training process, ensuring the integrity of theoretical practice is important and necessary for the pedagogical internalization of professional issues, realization and permanence of usable learning. The pre-professional education processes of pre-service teachers should include practices that will ensure their readiness for the profession and create a pedagogical infrastructure. Especially in areas such as classroom management, using materials, ensuring student motivation, prioritizing skill development where knowledge is used instead of information, teacher training practices that include the participation of students in active learning processes and the creation of all conditions of student-centered education should be included.

Purpose of the Research

The structure, philosophy and content of the curricula implemented in teacher training are very important. In other words, the importance and functions of undergraduate education programs, which are the road map of pre-professional teacher education, in ensuring the readiness of pre-service teachers for the profession cannot be denied. Considering the realization process, content, importance and functions of undergraduate education given in the teacher training process, it is important and necessary to ensure the integrity of theoretical practice in order to internalize the subjects related to the profession pedagogically, to realize usable learning and to ensure its permanence. In this context, the aim of the research is to reveal whether pre-service teachers have experience in terms of learning theoretical knowledge, testing the applicability of the learned knowledge and transforming knowledge into skills in the pre-professional teacher training process, as well as revealing the opinions and expectations of the pre-service teachers about the importance and functions of applied courses in the teacher training process.

Meslek Öncesi Öğretmen Yetiştirme Sürecinde Uygulamalı Derslerin Önemi ve İşlevleri Üzerine Aday Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Method

This study was structured qualitative research method. The data were obtained through interviews conducted in two sessions using a semi-structured interview form and interview questions. Qualitative research includes qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis and the follow-up of a qualitative process to reveal perceptions and events in a realistic and holistic manner. In other words, qualitative research has an approach that emphasizes investigating and understanding social phenomena within their environment. The research was structured with a phenomenological research design by choosing qualitative research method. The study group of the research consisted of 55 Turkish teacher candidates studying at ERU Faculty of Education Turkish Language Teaching program. The data in the study were obtained through a semi-structured interview form (individual-group) and interviews structured around the interview questions and conducted conversation in two sessions. The data obtained were analyzed by content analysis technique.

Result and Discussion

According to the findings and results obtained from the data obtained in the research, pre-service teachers were aware that qualified people could be raised with a qualified education and that a qualified education could be provided with a qualified teaching staff. Pre-service teachers had a high awareness of the outcomes from applied education in which theoretical-practical integrity was provided in their preparation for the profession. Pre-service teachers thought that applied training was lacking in their preparation for the professions. The most important issue that the pre-service teachers emphasized was that they needed hands-on courses rather than theoretical courses in preprofessional teaching education, as they thought that they were not competent to fulfill their teaching roles. One of the issues emphasized by the participants in the interview was that applied courses were indispensable in the pre-professional period. In addition, pre-service teachers thought that the awareness gained about their teaching roles through experiences in classroom environment before starting their profession was very important. At the end of the research, some suggestions were made for the implementation of applied courses in the undergraduate education of pre-service teachers in order to ensure that they were prepared pedagogically for the profession and that these courses were carried out in alignment with their purpose and meaning.